

16 AKCIÓNAP

a nők elleni erőszak ellen

november 25–december 10.

Hatékony törvényi fellépést!

Sajtóközlemény

2012. november 25.: az Európa Tanács tagállamainak többsége már aláírta a nők elleni erőszak és a családon belüli erőszak megelőzéséről és felszámolásáról szóló Egyezményt. Magyarország még nem. Eközben hazánkban évente mintegy 70 nőt öl meg partnere vagy volt partnere. Az összes emberölés 39%-át teszik ki a családi kapcsolaton belül elkövetett gyilkosságok. Ez a szám háromszor magasabb, mint bárhol a demokratikus világban.

Hatékony törvényi fellépést követelnek a magyar nők, mert a bántalmazottak valóságára reflektáló jogszabállyal és megfelelő jogalkalmazással a nők és gyerekeik elleni családon belüli erőszak megelőzhető! És megelőzhetőek a családon belüli erőszak állami szentesítését és elfogadását kimondó alábbi szégyenletes határozatok is:

„... az apának jogos elvárása volt az, hogy az anya rendben tartsa a háztartást (miközben a férfi munka nélkül otthon van) ... és a saját érdekeit háttérbe szorítva mindent a gyermekgondozásnak, a gyermek egészséges testi és lelki fejlődésének rendeljen alá. Az apa indulatait nem tudta fékezni, agresszivitását a felperesen vezette le. ... Az (anyától), mint bérlőtől elvárható lett volna, hogy a lakás bérleti díját ... hiánytalanul fizesse.” Az ítéletben egyetlen egyszer sincsen néven nevezve a bántalmazó által váltogatott erőszakfajták egyike sem. „Veszekedések, indulatlevezetés, kölcsönös kiabálás, konfliktus” – ezek a szavai dr. G. A. bírónak a rugdosásra, ütlegelésre, megalázásra, önkényes lakásfoglalásra, anyagi kizsákmányolásra, a nő munkájának semmibe vételére, a férfi lehetetlen követeléseinek a nőre kényszerítésére, a nő saját bérelt lakásából való kiüldözésére, a nő lakásának jogtalan bitorlására, a nőre kényszerített adósságok halmozására. Ítéletében elmarasztalja a nőt, hogy nem fizette a bántalmazó által erőszakkal tőle elfoglalt és bitorolt lakás bérleti díját, míg ő maga menekülése során megpróbált magának és gyerekének fedélt biztosítani. A gyerekekre hivatkozik a bíró, akit a nő ezze/ veszélyeztetett! Dr. G. A. bíró helyesnek látta, ha ennek az apának ítéli a most öt éves gyermeket. A nővel kifizettette a bántalmazó ügyvédi költségeit, és visszamenőlegesen félmilliós elmaradt gyerektartást ítélt meg a bántalmazónak, akitől az áldozat elmenekült. Anélkül természetesen, hogy beszámította volna a bántalmazó által a jogtalanul használt lakásban hátrahagyott díjhátralékokat vagy a lakásban hátrahagyott, falra festett gyalázkodások eltüntetésének költségeit. Dr. G. A. bíró, a Magyar Állam nevében hozott ítéletében így küzd a nők és gyerekek bántalmazása ellen.

Dr. Sz. J. címzetes főügyész, városi vezető helyettes ügyész, fiatalkorúak ügyésze úgy védi a gyermekeket egy a kiskorú elhelyezésének megváltoztatása bűncselekmény miatt folyó eljárásban, hogy a kislányoknak az anyától való elrablása, több napig ismeretlen helyen való visszatartása, az anyával való bármely kommunikációjuk megakadályozása kapcsán az apával szemben megállapítja: „a gyanúsított elkövette a terhére rótt bűncselekményt. A gyermekek (egy hétig) valóban az akkor érvényes hatósági határozattal ellentétesen, az anya beleegyezése nélkül tartózkodtak az édesapánál, azonban a cselekmény oly csekély fokban veszélyes a társadalomra, hogy a legenyhébb büntetés kiszabása is szükségtelen, ezért vele szemben megrovást kell foganatosítani.” („Anyá” és „édesapa”!)

A kiskamasz fiút nevelőapja rendszeresen fellációra kényszerítette. A fiú tudta, hogy ha nem engedelmeskedik, verés és ordítózás várható. Mikor rajtakapta nevelőapját, hogy kishúgát, aki a férfinak saját gyermeke volt, nemi szervén simogatja, az apja ráordított, hogy takarodjon kifelé a szobából. A férfi rendszeresen megverte a fiú anyját, többször pedig kábító szereket adagolt az italába, és eladta idegeneknek szexuális használatra. Három igazságügyi

szakértő vizsgálatából egyik sem állítja, hogy a gyerekek hazudnának. Mindhárom megállapítja, hogy ez a férfi alkalmas a gyerekekre. A szakértők szerint nem állapítható meg a gyerekeknek az ezek miatt az események miatti traumatizáltsága; a fiú nevelőapja iránti elutasításának alapja az apa „irreálisnak érzett agressziója”; védekező mechanizmusainak célja, hogy mentesüljön a reálisan vagy *irreálisan* anticipált aktuális veszélyhelyzettől”, a kislányé pedig az anyjának való megfelelni akarás.

A magyar nők, a jogvédő szervezetek, a nemzetközi emberi jogi intézmények és az Európa Tanács Isztambuli Egyezménye szerint az ilyen jogalkalmazás a nők és gyerekek jogainak sárba taposása. Azok a jogszabályok, melyek nem zárják ki az ilyen jogalkalmazást, a bántalmazottakat tudatosan szolgáltatják ki a bántalmazónak. A magyar nőknek vagy gyereküknek bele kell halniuk a bántalmazásba ahhoz, hogy a jogrendszer, a magyar jogalkotás, a magyar jogalkalmazás, a rendőrség, az ügyészség, a bíróság, a gyámhatóság elismerje a jogsérelmüket? Az a parlament, amely ezt megengedi, köteles magába nézni, és az ilyen határozatok megelőzése érdekében hatékony jogszabályt alkotni, a jogalkalmazók képzését megszervezni, és felelősségét számon kérni.

Az Isztambuli Egyezmény, valamint az áldozatok tapasztalatai szerint a megfelelő jogi szabályozás az áldozatok lehető legszélesebb körére és a cselekmények összes jellemző fajtájára kiterjed; hatékony, arányos és visszatartó erejű szankciókat ír elő, tilalmazza a kötelező alternatív konfliktuskezelési eljárásokat, és tiltja, hogy a büntető-eljárás lefolytatása kizárólag a sértett nyilatkozatától függjön. A jogszabály nem diszkriminálhat a védelem nyújtásában sem aszerint, hogy az áldozat valaha együtt élt-e a bántalmazójával, sem aszerint, hogy még kénytelen-e együtt élni vele.

Az államnak fel és el kell ismernie, hogy a nők elleni családon belüli erőszak a társadalom alapjait rengeti meg, és hogy az elkövető felelősségre vonása a társadalom egészének érdeke! Ki kell mondania, hogy a partnerbántalmazás a társadalomra veszélyes. Meg kell szüntetni a törvényi lehetőségét annak, hogy a partnerüket rettegésben és ellenőrzés alatt tartó bántalmazók mindössze felfüggesztett büntetéseket, pénzbírságot, megrovást kapjanak. Világossá kell tenni, hogy a jogalkotó és a jogalkalmazó elítéli a magánéleti diktatúrát, a partnerét kínzásnak, embertelen és megalázó bánásmódnak alávető elkövetőket, hogy a bántalmazás a gyermek számára akkor is káros, ha „csak” az anyját verik! Hatékony törvény alapján hatékony védelmet kell biztosítani az áldozatoknak. A családok védelméhez a családtagok megvédésén keresztül vezet az út.

Az Európa Tanács Egyezménye egyértelmű, világos üzenetet küld: a nők elleni erőszak és a családon belüli erőszak nem magánügy. Felszólítjuk a felelős döntéshozókat, hogy az Egyezmény aláírásával és ratifikálásával haladéktalanul jelezzék – az áldozatok, az elkövetők, a jogalkalmazók, minden állampolgár felé – hogy egyetértenek ezzel az üzenettel. Felszólítjuk továbbá a döntéshozókat, hogy a családon belüli erőszakra vonatkozó jogalkotásuk során és egyéb szakmai tevékenységeikben, megnyilvánulásaikban is kövessék az Egyezmény betűjét és szellemét.

A 16 Akciónap szervezői nevében:
NANE Egyesület
Patent Egyesület
Magyarországi Női Alapítvány
Magyar Női Érdekérvényesítő Szövetség

Sajtókapcsolat:
dr. Spronz Júlia: 06 70 391 36 22
dr. Wirth Judit: 06 30 680 39 24

16 AKCIÓNAP a nők elleni erőszak ellen november 25–december 10.

Hatékony törvényi fellépést! Háttéranyag a sajtó számára

A mai magyar jogszabályok, jogalkalmazás és áldozatvédelmi ellátás megelőzési és beavatkozási hatékonysága mellett, ha Magyarország lakossága is 300 milliónyi lenne, mint az USA-é, akkor nálunk évente 2173 nőt ölné meg a partnere (ráadásul változatlanul hagyva a lőfegyverhez való nehezebb hozzáférést), nem körülbelül 1200-at, mint az USA-ban. Ha annyian lennénk, mint a spanyolok, akkor a mi szakpolitikánk 331 nő halálát okozná évente, nem 73-ét, mint Spanyolországban. Ha a lakosságunk az Egyesült Királysághoz lenne mérhető, akkor a politikusok 446, ha pedig Németországhoz, akkor 590 nő halálát tekintenék évente apró problémának. Ha csak annyian lennénk, mint az osztrákok, akkor is évente 61 nőt áldoznának be az éjjel ülésező honatyák a patriarchátus oltárán minden lelkiismeret-furdalás nélkül. Ezek a számok a valódi Angliában: 120, a valódi Németországban 154, a valódi Ausztriában pedig 35. Más szavakkal: ha Magyarországon olyan lenne a megelőzés, mint az USA-ban, akkor évente 40 nőt ölné meg a partnere a jelenlegi 72 helyett. Ha pedig az erős fegyverlobbi nélküli országokat tekintjük, még többet tanulhatunk. Ha a megelőzés és a beavatkozás elérné nálunk a spanyolországi szintet, akkor 16 család gyászolna a jelenlegi 72 helyett évente, ha pedig a németországit, akkor 18. (Megjegyezzük, hogy az erős katolikus hagyománnyal rendelkező Ausztriában és Spanyolországban bal- és jobboldali kormányok váltották egymást az elmúlt húsz évben, ám a családon belüli erőszakkal szembeni fellépés terén töretlen volt az előrehaladás.)

A civil szervezetek felhívják a figyelmet arra, hogy nem lenne elfogadható, ha a jogalkotó csak olyan bűncselekményeket vonna tilalom alá, melyek a legritkábban kerülnek megállapításra. A testi sértésen kívül (amely nyilvánvalóan nem hagyható ki), csupán a bántalmazásnak néhány formája nem elegendő a hatékony fellépéshez, mert nem ragadja meg a bántalmazásban változtatva elkövetett sokféle kínzás egymást erősítő hatását. A kényszerítés, a tetteges becsületsértés és a személyi szabadság megsértése (melyeket rendre viszontlátunk a különböző jogszabály-előkészítések során), az összes elbírált családon belüli erőszak-esetnek elenyésző százalékát teszik ki a joggyakorlatban. Ugyanakkor pl. a testi sértés utáni második leggyakoribb megállapított bántalmazási fajtának, a zaklatásnak a családon belüli erőszak körébe vonása nem szerepel a kormányzati tervekben.

A 3169 párkapcsolati erőszak-eset 90,9%-ában az áldozat nő; 9,1%-ában férfi az áldozat. A nők ellen elkövetett párkapcsolati erőszak keretében megállapított bűncselekmények száma 2880. Ebből 146 személyi szabadság megsértése, 12 kényszerítés és 10 tetteges becsületsértés. Sem az ezeknél sokkal jelentősebb számú (835) zaklatás, sem a szexuális, egyéb módon megalázó, vagyoni vagy garázda bűncselekményeknek a családon belüli erőszakkal foglalkozó tényállásba illesztése általában nem szerepel a tervekben. Márpedig ezek hiányában a családon belüli erőszakkal szembeni hatékony fellépésre alkalmatlan tényállás fog születni – ismét, előre láthatóan.

